

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА

«Не земля належить людині,
а людина належить землі»

індіанський вождь Сіетл, 1854 р.

Поняття "глобальні проблеми" походить від латинського *globus (terrae)* – земля, земна куля.

Отже, це проблеми, що охоплюють всю планету.

В сучасній літературі:

Глобальні проблеми - це сукупність життєвоважливих проблем людства, від розв'язання яких залежить подальше існування людства, можливість соціоекономічного і культурного прогресу.

Глобальні проблеми людства — це проблеми, що стосуються всього людства, взаємин між країнами світового співтовариства, відносин між суспільством і природою, питань спільного розв'язання проблеми ресурсозабезпеченості.

Термін *«глобальні проблеми людства»* з'явився в 60-ті роки ХХ ст. завдяки діяльності Римського клубу.

Римський клуб — міжнародна громадська організація, створена італійським промисловцем Ауреліо Печчеї та генеральним директором з питань науки ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку) Александром Кінтом 6-7 квітня 1968 р. Римський клуб поєднає представників світової політичної, фінансової, культурної й наукової еліти. Членство в Римському клубі обмежене (100 осіб). У різний час дійсними членами клубу були академіки Д. М. Гвішані, С. П. Капіца, Є. К. Федоров, Є. М. Примаков, Ч. Айтматов, В. А. Садовничий, почесними членами — М. С. Горбачов, В. Є. Патон.

Римський клуб у травні 2008 р. розробив нову трирічну програму «Новий шлях світового розвитку» (A New Path for World Development), у якій визначені основні напрямки діяльності до 2012 р.

Розрізняють такі глобальні проблеми:

- *Демографічні;*
- *Екологічні;*
- *Енергетичні;*
- *Техногенні катастрофи.*

Демографічні проблеми

Демографічна проблема — сукупність соціально-демографічних проблем сучасності, що зачіпають інтереси всього людства.

Найважливіші проблеми народонаселення, які загрожують укрای негативними наслідками:

- стрімке зростання населення, або **демографічний вибух**, у країнах, що розвиваються,
- загроза депопуляції, або **демографічна криза**, в економічно розвинених країнах.

Екологічні проблеми

Екологічна проблема — це зміна природного середовища в результаті антропогенних дій, що веде до порушення структури і функціонування природних систем (ландшафтів) і призводить до негативних соціальних, економічних та інших наслідків.

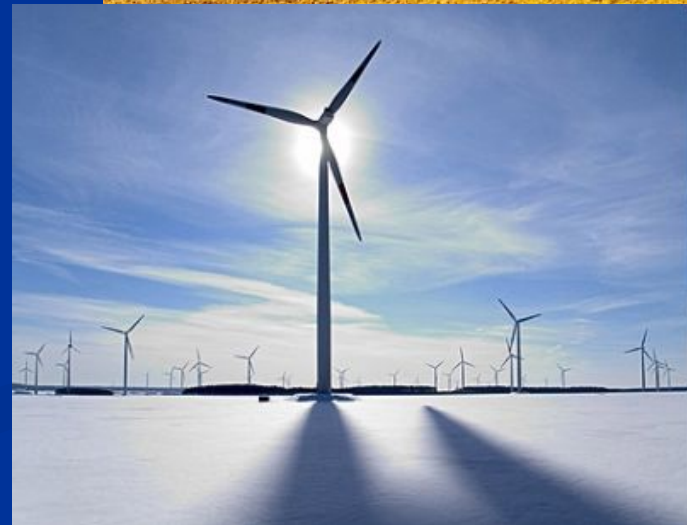
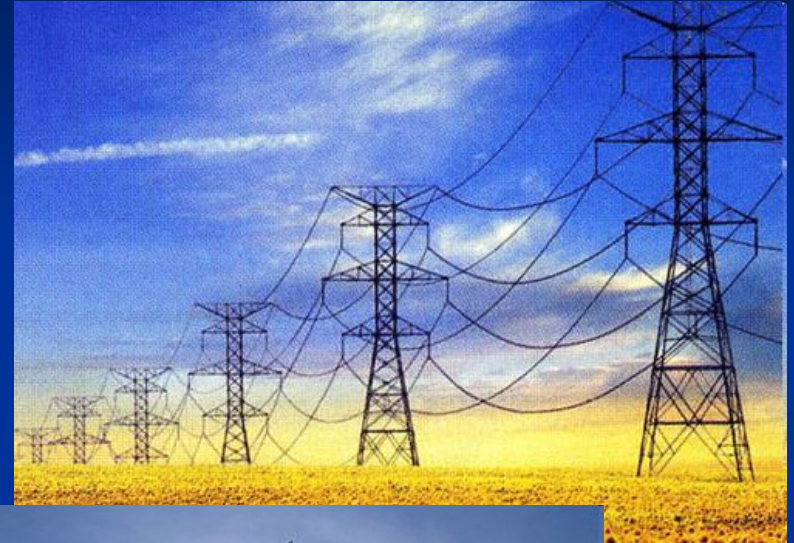

Екологічна проблема — глобальна проблема людства, що виникла з початком індустріальної діяльності людства й особливо загострилася в другій половині XX ст. Також поглибленню екологічної проблеми сприяли ядерні випробування, проведені в трьох середовищах географічної оболонки Землі (повітря, вода, земля).

Екологічна проблема багатогранна, оскільки вона виявляється практично в усіх галузях діяльності людини.

Енергетичні проблеми

Енергетична проблема відображає завдання надійного забезпечення людства паливом. Обмеженість ресурсів і їх вичерпуваність ставить людство перед необхідністю жорсткої економії енергії, використання нових енергозберігаючих технологій.

Техногенні катастрофи

«Техногенні катастрофи» — спричинені виробничою діяльністю великомасштабні аварії, які призводять до важких наслідків для людини, тваринного й рослинного світу, змінюючи умови середовища існування. Техногенні катастрофи з'явилися відразу після того, як людина стала винаходити нові технології.

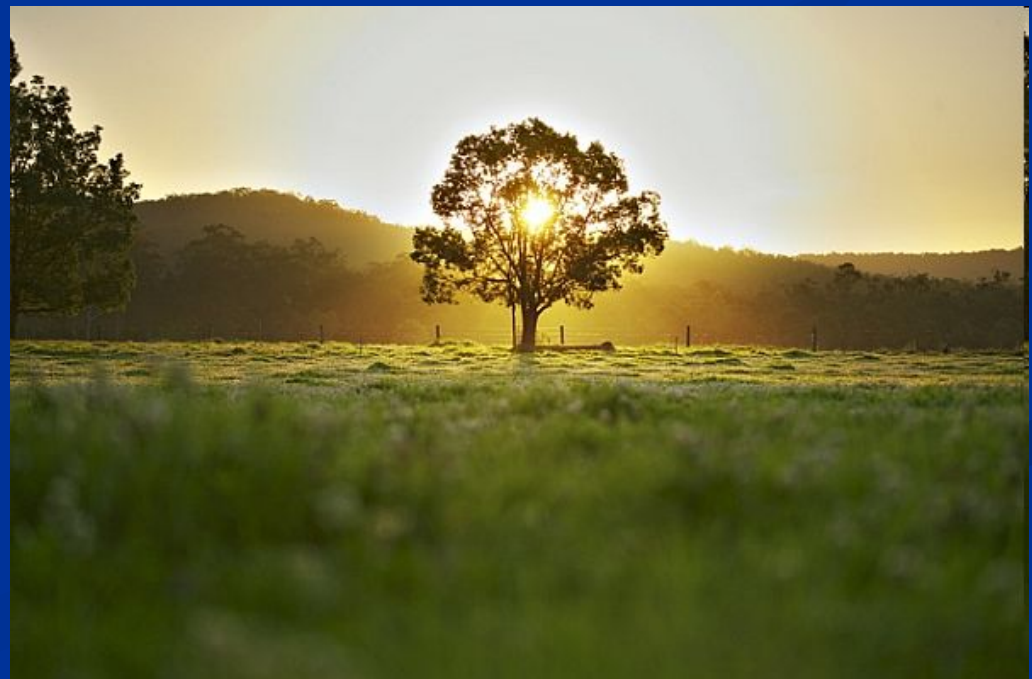

Основні види техногенних катастроф:

- *Екологічні катастрофи;*
- *Авіакатастрофи;*
- *Вибухи;*
- *Залізничні катастрофи;*
- *Катастрофи на воді;*
- *Ядерні аварії.*

В результаті науково-технічного прогресу та діяльності людини навколишнє середовище зазнало і зазнає негативного впливу: забруднення атмосфери, забруднення води, знищення лісів, хімізація сільськогосподарських угідь.

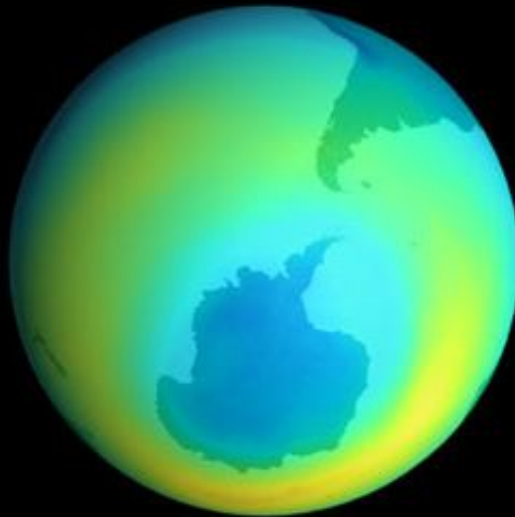

Забруднення світового океану

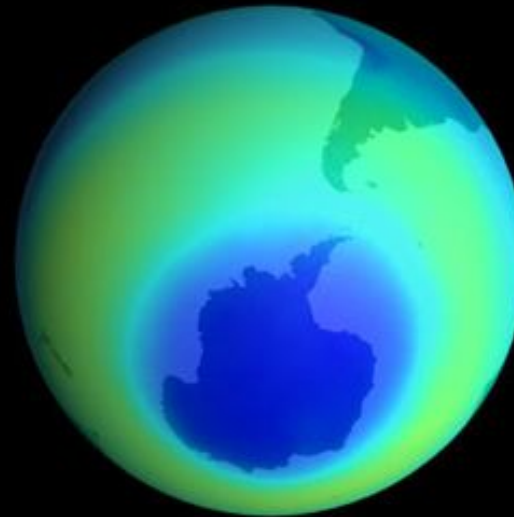

Парниковий ефект і глобальні зміни клімату

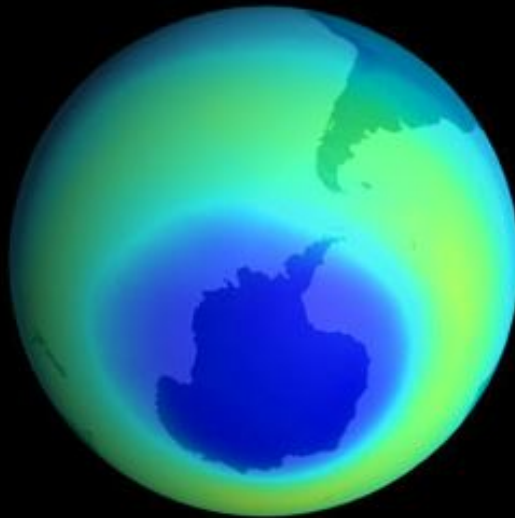
Озонові діри

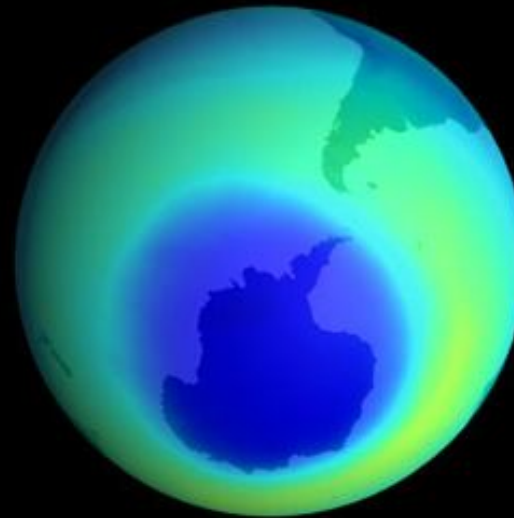
September 1981

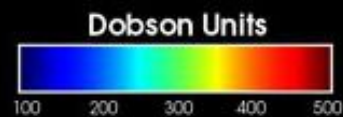
September 1987

September 1993

September 1999

Кислотні дощі

Проблема відходів

Небезпека ядерної війни

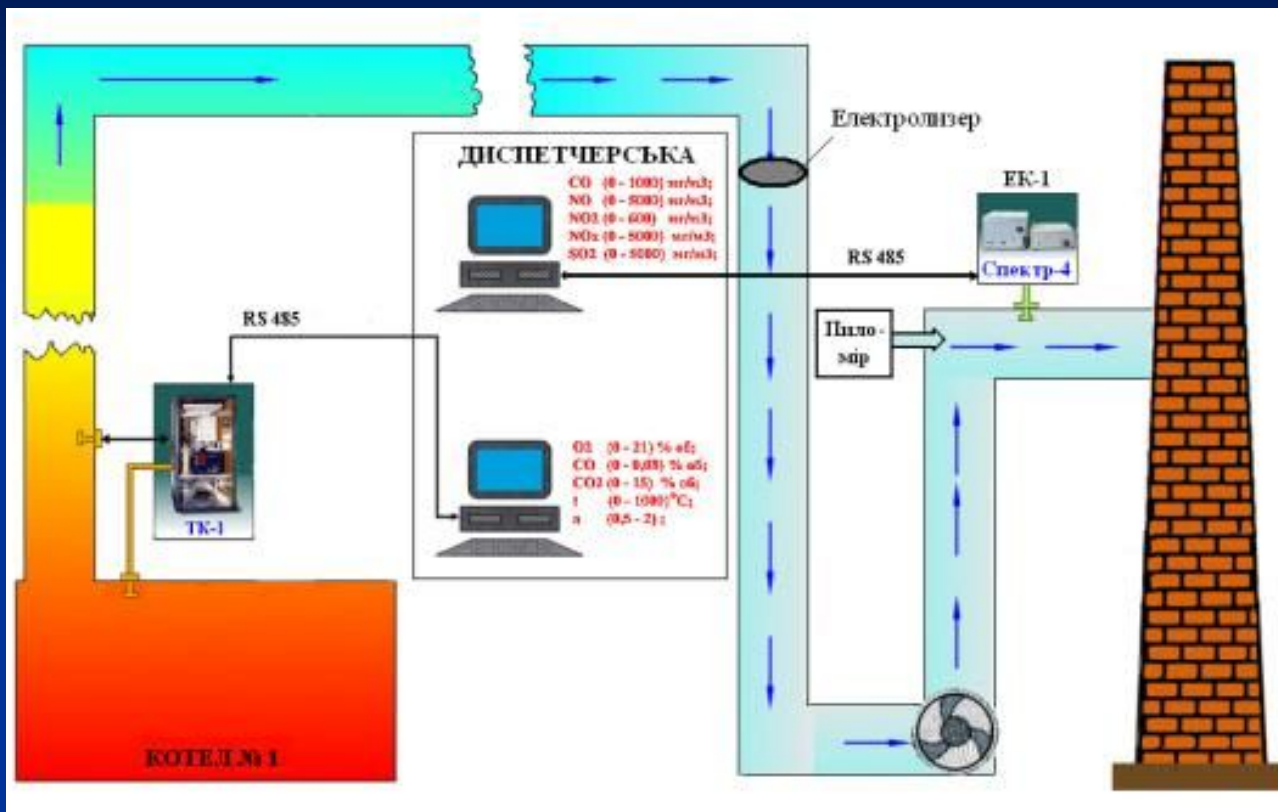

ПРИРОДООХОРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ

Екологічний моніторинг —

це комплексна система спостережень за станом навколишнього середовища, оцінюванням і прогнозом змін стану довкілля під впливом природних і антропогенних факторів.

Функціональна схема системи екологічного моніторингу і оптимізації процесів горіння, впровадженої на заводі "Енергія" (на схемі — один з чотирьох котлів).

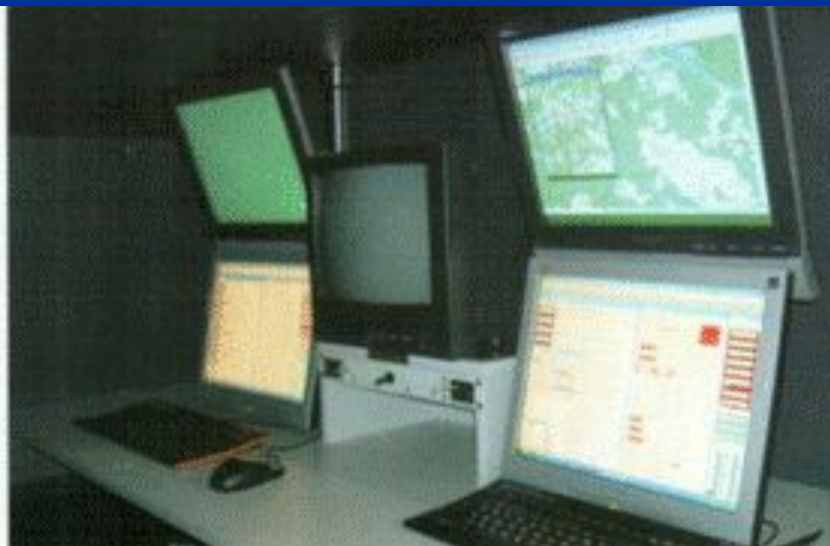
Пост екологічного контролю автомобілів (ПЕКА)

Методи екологічного моніторингу:

Аерокосмічні

Наземні

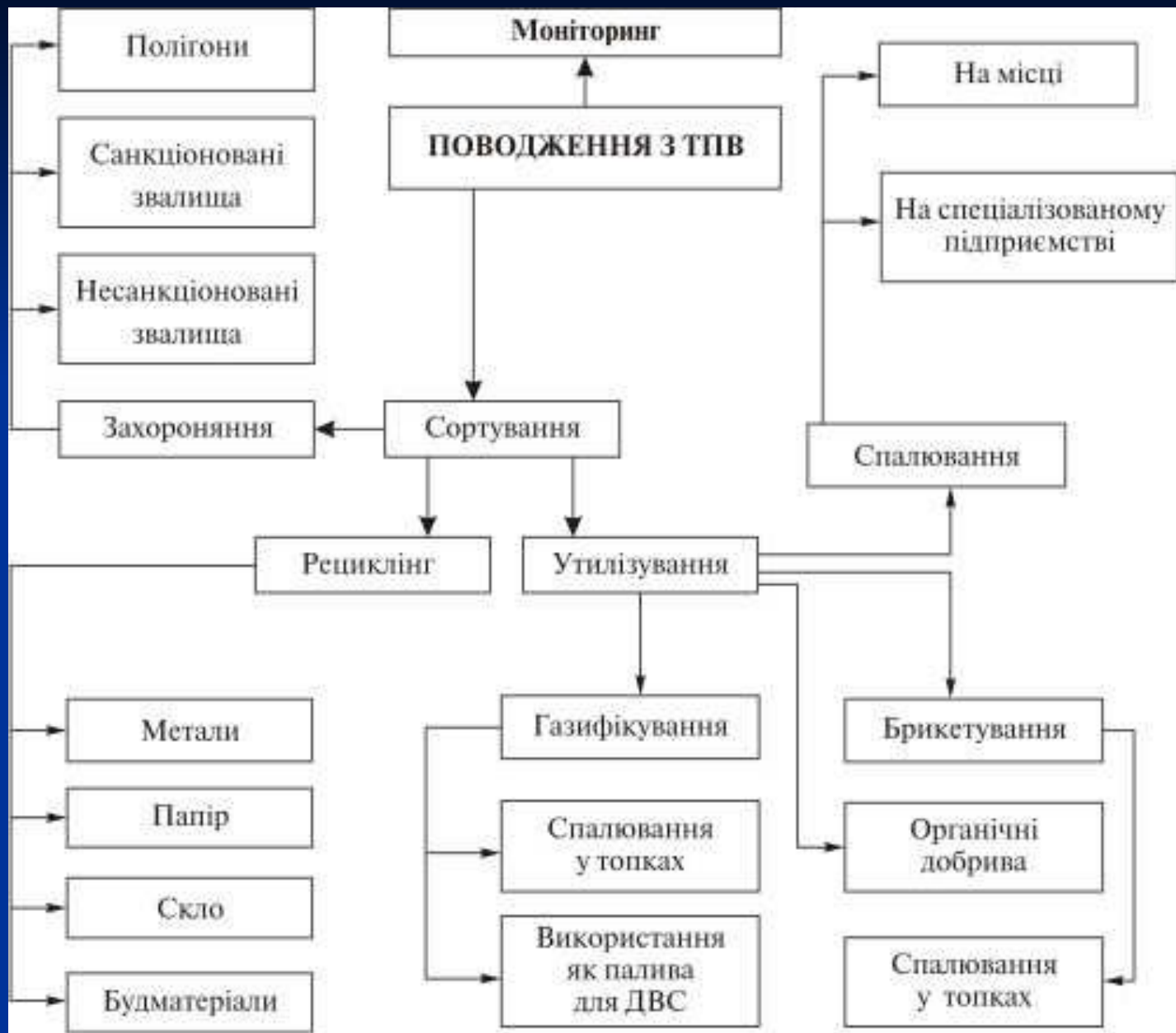
Наземний пункт керування БпАК "Кажан"

Технології переробки побутових відходів

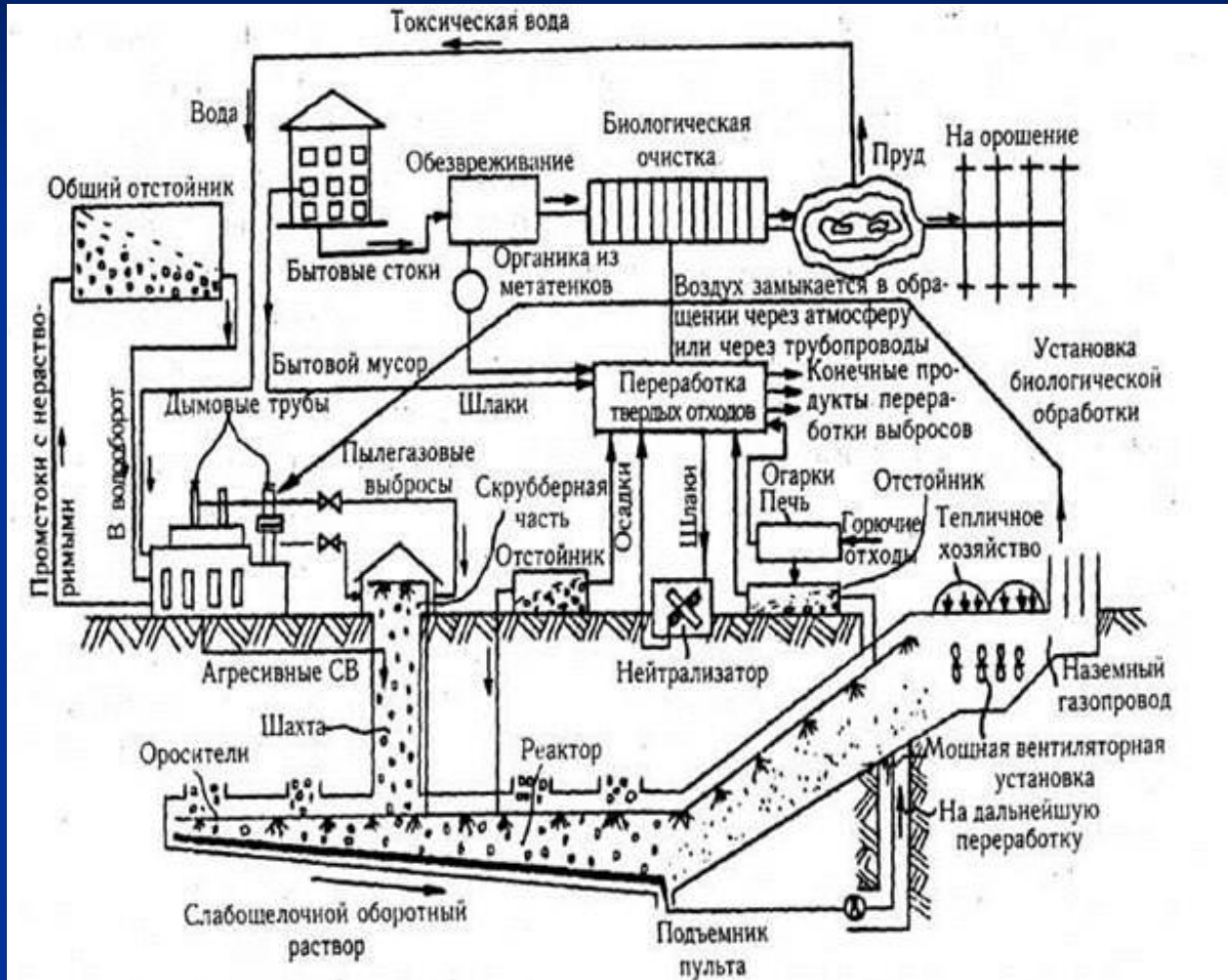

Інтелекткарта процесів поводження з ТПВ

Безвідхідна технологія —

це такий метод виробництва продукції, коли вся сировина й енергія використовуються найбільш раціонально й комплексно в циклі:
сировинні ресурси — виробництво — споживання — вторинні ресурси,—
і будь-які впливи на навколишнє середовище не порушують
її нормального функціонування.

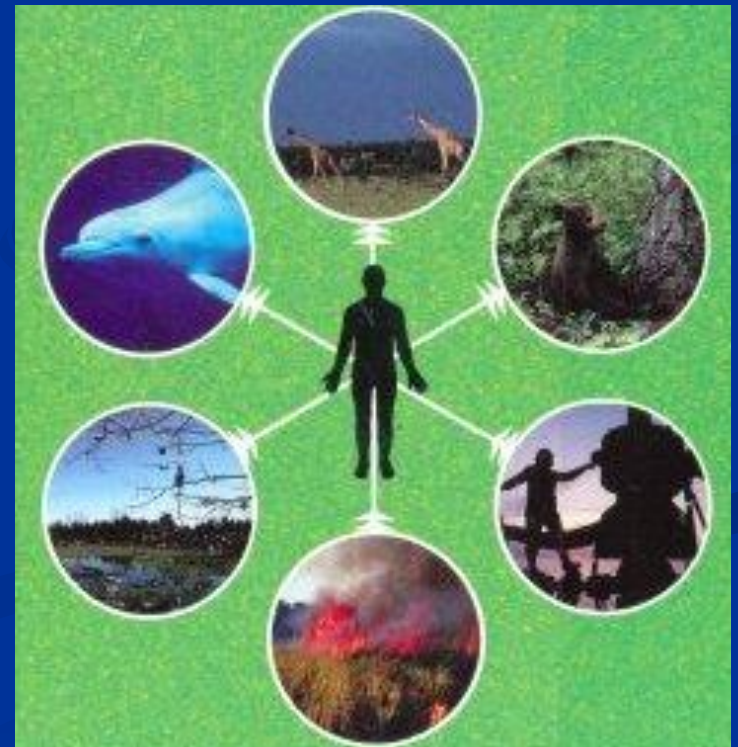
Технологічна схема комбінату безвідхідного виробництва

Висновок

Глобальні проблеми людства є наслідком протистояння з одного боку природи, а з іншого - людської практики і культури.

За своїм характером глобальні проблеми є інтернаціональними, їхнє розв'язання залежить від скоординованих зусиль усіх країн.

У наш час єдино правильним шляхом розвитку людської цивілізації, якщо остання хоче зберегти себе – є сталий розвиток. Він передбачає задоволення потреб сучасності, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

**Поміркуйте, що може й повинен зробити
кожен з нас і особисто ви
для збереження всіх видів життя
на Землі!**

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Орієнтовна назва творчого проекту	Зміст і завдання проекту
<i>Збережемо річку (озеро, ставок)</i>	В усьому світі спостерігається підвищений інтерес громадськості до стану водойм. І це зрозуміло, адже вода — найнеобхідніший природний ресурс. Якщо у вашій місцевості є річка, ставок або інша водойма, проведіть дослідження складу води (гідрологічні, гідрохімічні, гідробіологічні), проаналізуйте результати й виробіть рекомендації для поліпшення стану цієї екосистеми. Розробіть заходи щодо вашого особистого внеску в розв'язання цієї проблеми.
<i>Закладемо парк</i>	Як ви вважаєте, повітря в тій місцевості, де ви проживаєте, досить чисте чи ні? Якщо ні, то вам пропонується скласти проект щодо озеленення вашого міста (селища, скверу). Довідайтеся, які хімічні речовини забруднюють повітря у вашій місцевості, які дерева використовуються як очисники повітря. Підрахуйте необхідну кількість саджанців, що вам знадобляться для реалізації цього проекту. Виконайте економічний розрахунок фінансових витрат. Створіть фенологічну карту зелених насаджень. Визначте місця, де слід висаджувати нові дерева.

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Орієнтовна назва творчого проекту	Зміст і завдання проекту
<i>Яку воду ми п'ємо?</i>	З'ясуйте, з якого джерела надходить до вас вода, і оцініть її якість за такими параметрами: твердість, прозорість, наявність твердого осаду, хімічний склад. Проаналізуйте, до яких наслідків може призвести вживання води, яка містить різноманітні домішки, протягом тривалого часу. Запропонуйте у своєму проекті різні варіанти очищення води в домашніх умовах
<i>Чи екологічне ваше житло (квартира, і будинок, дача)?</i>	Проаналізуйте екологічну обстановку навколо вашого будинку, розгляньте різні джерела й види забруднень, що розташовані поблизу. Вивчіть екологію всередині вашого житла (опишіть, які матеріали використовувалися при будівництві будинку, із чого виготовлені меблі у вашій квартирі, чи містять вони шкідливі речовини й компоненти, що впливають на ваше здоров'я, яка побутова техніка й устаткування наявні у квартирі та який вплив вони чинять на здоров'я тощо). Проаналізуйте результати дослідження, зробіть висновок про екологічний стан вашого житла й запропонуйте можливі шляхи його поліпшення
<i>Ярам — ні!</i>	Якщо ви живете в місцевості, де існують яри, то ви зіткнулися з такою проблемою, як розростання ярів. Яким чином можна вирішити цю проблему? Вивчіть, які способи зміцнення ярів існують і як вони застосовуються на практиці. Виберіть найбільш підходящий спосіб, оцініть економічні витрати на проект. Спробуйте реалізувати свій проект практично

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- Природа не прощає людині безцеремонного порушення її законів;
- Наша планета через 40 років і що ми залишимо нашим дітям після себе;
- Ми не царі природи, а лише мала її частина, як рослини і тварини, риби і птахи, комахи і бактерії;
- Заходи з охорони навколишнього середовища і раціоналізації;
- Вода-джерело життя!
 - джерела забруднення води,
 - наслідки забруднення води;
- Використання людиною земельних ресурсів;
- Альтернативні джерела енергії;
- І дим вітчизни нам солодкий і приємний ...?
 - джерела забруднення повітря,
 - наслідки забруднення повітря;
- Міжнародні природоохоронні програми;
- Сміття – проблема сьогодення;
- Чисте довкілля – чисте сумління;
- Тут може бути ваша тема.

Інформаційні джерела:

1. Коберник О.М., Терещук А.І. та ін. Технології: 11кл.: підручник для загальноосвіт. навч. закл.: рівень стандарту, академічний рівень. – К.: Літера ЛТД, 2011
2. Мадзігон В.М., Тарара А.М. та ін. Технології: підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту, академічний рівень). –К.: Педагогічна думка, 2011
3. Географія: підручн. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл: профільний рівень / Л. Б. Паламарчук, Т. Г. Гільберг, А. І. Довгань, 2011
4. Всесвітня історія: довідник / О. В. Воронянський, Н. Л. Міщенко, 2009
5. Загальна характеристика Кіровоградської області, природні умови і природні ресурси:
http://wiki.kspu.kr.ua/index.php/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D0%9A%D1%96%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97_%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96
6. Екологічні проблеми, охорона природи:
http://wiki.kspu.kr.ua/index.php/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B8_%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96
7. Інформаційно-аналітичний центр Державної системи моніторингу довкілля Міністерства екології та природних ресурсів України: <http://www.ecobank.org.ua/RegionalSystems/Pages/Kirovograd-oglyady.aspx>
8. Ґрунти України. Ґрунтовий покрив України
<http://ukr-tur.narod.ru/fisgeo/fisukr/gruntyukr/gruntukr.htm/%D0%A2%D0%B8%D0%BF%D0%B8>
9. Екологічні проблеми ґрунтів в Україні
<http://www.eco-live.com.ua/content/ekolog%D1%96chn%D1%96-problemi-grunt%D1%96v-v-ukra%D1%97n%D1%96/>
10. Основи загальної екології
<http://www.eco-live.com.ua/book/osnovi-zagalnoi-ekologii>
11. Підручник. Економічна та соціальна географія світу. Автор Т. Бершадська
http://geoknigi.com/book_view.php?id=152
12. Розділ “Екологія” на сайті Партії Зелених:
<http://www.greenparty.ua/news/ecology/>
13. D:\E-library\11 клас Екологічні_й_техногенні_проблеми_в_перетворювальній_діяльності_людини.pdf